

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

Te Leyden, 1735

Zeevende Kapitte. Van de Takken in't gemeen, die wel te kennen eer die
aangebonden werden

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

deelte van den Boom leediger, of volder van hout is als het andere.

Het is onaangenaam voor 't gezicht, byzonder eer de Boomen in haar blad staan, dat de takken kruifeling door malkander loopen, 't welk ligt te myden is, als men de Boomen van eersten af wel regeerd; maar in oude Boomen, of indien een tak in 't midden komt te sterven, is het geoorloft, kruisweegs eenige aan te leggen, om alzo de leedige plaats weeder te vullen.

Z E E V E N D E K A P I T T E L.

Van de Takken in 't gemeem, die wel te kennen eer die aangebonden werden.

Om die wel te kennen, dienen drie voornaame zaaken verstaan te werden.

Eertelyk, de takken die uit een nieuw geplante Boom schieten, gaan dikwils de eene reegel-regt om hoog, andere aan weerkan-ten, eenige ook na vooren enz. en dat zyn de voornaamste, en om zo te spreken de eerstgeboorne, of de Moer-takken; voornamentlyk, zo iemand den nieuw geplante Boom van al zyn takken by na ontbloot heeft; (maar indien iemand den zelve met zyn zy-takken plant, om des te eerder Vruchten te hebben, en zo sterk wassende Boom niet en begeerd, zo maakt zulken Boom het eerste Jaar, zo zwaare takken niet) welke nu aan beide zyden uitloopen, moeten wel bewaard werden, als uit welke de andere goede weer voorkoomen, zynde zo als de Dogters van deeze Moeders; maar de voor en agter uitschietende takken, zo den Boom genoegsaame takken op de zyden heeft, die moet men by tyds, nog klein zynde, wegneemen, op dat de zy-takken des te sterker moogen wassen, en dan op ordre aangeleid werden.

Ten Tweeden, uit het ligchaam van elken tak, zo den Boom reedelyk wel wast, koomen alle Jaaren aan zyn top-end nieuwe takken en altemet bloem-knoppen voort, na de kragt of zwakheid van dien tak, die men gemeenlyk de Moeder-tak noemt in verge-

T 2

lyking

lyking van de nieuwe en teedere dieze voortbrengt.

Ten Derden, weet, dat deeze nieuwe takken niet altyd koomen in een geschikte ordre, maar meenigmaal, dan aan de eene een of twee, dan aan de andere zyde drie of vier, ja somtyds, alle maar aan eene zyde: de beste zyn zo ze aan beide de kanten, en even verre van malkanderen, de eene niet korter of langer als de andere, uitschieten; welke dan alle zorgvuldig dienen bewaard en op zyn tyd, (zelf in de Zoomer, om van de sterke winden niet afgeslaagen te werden) moeten die ordentelyk of reegel-maatig, als boven nu getoond is, aangeboden werden, en dus zal men in 't korte een zeer nette en fraaye Boom bekoomen; maar dewyl gemeenlyk de eene tak langer, en de andere korter uitschiet, zo moet men om de gezeide reegelmaat wel te behouden in 't aanbinden, die eene lengte maaken te hebben, of in 't korte zal men zien, dat de regterzyde met de linker of de linker met de regter zyde niet even verre van 't midden staan; altyd derhalven wel lettende, dat de midden of Moer-tak niet te sterk werde of te hoog en loopt, maar die altyd wat inkorten, want die Moer-tak latende geworden, zal in 't korte de Meester speelen, en de dunne zytakken ligt verarmen en doen vergaan; en zo zal die regte reegelmaat gebrooken zyn, en de Vrugten Jaar voor Jaar minder werden, en ten laatsten den Boom dan dikwils moeten uitgeroeid werden.

Ja dit is de reeden dat zo meenigen Perzik en Abrikoos-boom aan Schutting, Muur of Heining staande, in twee a drie Jaaren gansch bederfd, om dat men zulke sterk wassende takken of water-looten daar in laat aanbinden en hoog laat wassen, en zo daar na geen vrugtbaar hout om laag meer zullen uitschieten.

En dus ziet men meenigmaal, dit in 't begin niet waargenoomen zynde, dat 'er zwakke takken zyn ter plaats daar zwaare moesten weezen; en in teegendeel dat 'er zwaare staan daar de teedere behoorden, of daar 'er moogelyk geen moesten weezen.